

**M.S.W Semester - 2 (CBCS) Examination**  
**March/April – 2026 (As Per Syllabus Year-2018)**  
**Issues of Environment and Population (INTERDISP)**

**Time: 2:30 Hours****Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

|          |                                                     |      |
|----------|-----------------------------------------------------|------|
| પ્રશ્ન-૧ | પર્યાવરણનો અર્થ આપી લક્ષણોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.    | (૧૪) |
|          | અથવા                                                |      |
| પ્રશ્ન-૧ | પર્યાવરણીય સમસ્યા સવિસ્તાર સમજાવો.                  |      |
| પ્રશ્ન-૨ | ટકાઉ વિકાસનો અર્થ આપી સુચિતાર્થની ચર્ચા કરો.        | (૧૪) |
|          | અથવા                                                |      |
| પ્રશ્ન-૨ | ટકાઉ વિકાસના વિવિધ આયામો સમજાવો.                    |      |
| પ્રશ્ન-૩ | પર્યાવરણ આંદોલનનો અર્થ આપી લક્ષણો સમજાવો.           | (૧૪) |
|          | અથવા                                                |      |
| પ્રશ્ન-૩ | ચિપકો આંદોલનની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.                  |      |
| પ્રશ્ન-૪ | ઔદ્યોગિક પ્રદૂષણ એટલે શું? તેની સમાજ પર અસર સમજાવો. | (૧૪) |
|          | અથવા                                                |      |
| પ્રશ્ન-૪ | પ્રદૂષણ વધારનારા પરિબલોની ચર્ચા સવિસ્તારથી કરો.     |      |
| પ્રશ્ન-૫ | ટ્રેકનોંધ લખો.(કોઈપણ બે)                            | (૧૪) |
|          | 1) ઝલોબલ વોર્મિંગ સમજાવો.                           |      |
|          | 2) પ્રદૂષણની અસર માનવજીવન પર.                       |      |
|          | 3) નર્મદા બચાવો આંદોલન.                             |      |
|          | 4) પર્યાવરણ અને સ્થળાંતર.                           |      |

**ENGLISH VERSION**

|       |                                                                               |      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------|------|
| Que.1 | Explain the meaning of Environment and discuss its characteristics in detail. | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.1 | Explain Environmental Problems in detail.                                     |      |
| Que.2 | Explain the meaning of Sustainable Development and discuss its significance.  | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.2 | Explain the various dimensions of Sustainable Development.                    |      |
| Que.3 | Explain the meaning of Environmental Movement and its characteristics.        | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.3 | Discuss the Chipko Movement in detail.                                        |      |
| Que.4 | What is Industrial Pollution? Explain its impact on society.                  | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.4 | Discuss in detail the factors that increase pollution.                        |      |
| Que.5 | Write a short note. (Any Two)                                                 | (14) |
|       | 1) Explain Global Warming.                                                    |      |
|       | 2) Explain the effects of pollution on human life.                            |      |
|       | 3) Explain the Narmada Bachao Movement.                                       |      |
|       | 4) Environment and Migration.                                                 |      |

\*\*\*\*\*